

ỦY BAN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ VIỆT TRÌ TRIỂN KHAI THỰC HIỆN CƠ CHẾ "MỘT CỬA"

PHẠM MINH

Học viện Hành chính Quốc gia

1. Vài nét về cải cách thủ tục hành chính ở thành phố Việt Trì.

Thành phố Việt Trì là trung tâm chính trị, kinh tế, văn hoá của tỉnh Phú Thọ, nơi tập trung hàng trăm doanh nghiệp thuộc các thành phần kinh tế và hàng chục văn phòng đại diện trong nước và ngoài nước. Trong những năm gần đây, các cơ chế, chính sách của Đảng và Nhà nước khuyến khích đầu tư phát triển sản xuất đối với tất cả các thành phần kinh tế cùng với sự quan tâm đầu tư giúp đỡ có hiệu quả của UBND tỉnh, của các cấp, các ngành đã tạo điều kiện thuận lợi cho thành phố chủ động trong việc tổ chức thực hiện các nhiệm vụ theo chương trình, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội hàng năm. Một trong những nội dung được UBND thành phố Việt Trì chú trọng những năm qua là việc thực hiện cải cách thủ tục hành chính (TTHC) theo Nghị quyết số 38/CP ngày 04-5-1994 của Chính phủ.

Trong quá trình thực hiện Nghị quyết 38/CP của Chính phủ, UBND thành phố và các phòng, ban, các xã, phường đã sớm ban hành Quy chế làm việc và chỉ đạo điều hành theo quy chế. Từ đó khắc phục được những biểu hiện làm việc tùy tiện, trái nguyên tắc, tạo được sự phối hợp chặt chẽ hơn giữa các cơ quan, đơn vị hữu quan của UBND thành phố. Trong giải quyết công việc, ý thức trách nhiệm của CB,CC đã được nâng cao hơn.

UBND thành phố đã tập trung chỉ đạo

việc rà soát, loại bỏ văn bản quy phạm pháp luật (QPPL) ban hành trong 20 năm (1976-1996) đã hết hiệu lực thi hành (217/229 văn bản QPPL bị loại bỏ). Trong số 49 văn bản QPPL do UBND thành phố ban hành từ 1997-1999, qua rà soát đã loại bỏ 2 văn bản không đúng thẩm quyền.

UBND thành phố đã tổ chức khá chu đáo việc tiếp dân và giải quyết các TTHC của công dân và tổ chức. Các quy trình thủ tục như cấp giấy phép xây dựng nhà ở, cấp giấy phép đăng kí kinh doanh, chuyển quyền sử dụng đất v.v. được thực hiện nhanh gọn hơn.

Nhìn chung, quá trình cải cách TTHC ở thành phố Việt Trì đã loại bỏ được nhiều thủ tục, nội dung không hợp lý, giảm bớt thời gian giải quyết công việc đối với công dân, tổ chức. Hoạt động của các cơ quan nhà nước đã có bước tiến triển rõ nét trong quá trình thực hiện cải cách hành chính.

Tuy nhiên, công tác cải cách TTHC ở thành phố vẫn còn nhiều thiếu sót, vướng mắc, đó là:

- Việc kiểm tra đôn đốc của các cấp chính quyền chưa thường xuyên. Một số phòng, ban, xã, phường chưa hoàn chỉnh quy chế làm việc hoặc chậm công khai quy trình thủ tục giải quyết công việc đối với tổ chức, công dân.

- Các ngành cấp trên chậm ban hành văn bản hướng dẫn thực hiện các chủ trương, chính sách mới đã được công bố

trên các phương tiện thông tin đại chúng, dẫn đến tâm lý chờ đợi, đòi hỏi thực hiện, tạo nên sức ép lớn từ phía tổ chức, công dân đối với chính quyền. Mặt khác, việc thiếu đồng bộ trong chỉ đạo thực hiện giữa các ngành cũng có ảnh hưởng không nhỏ tới quá trình thực hiện nhiệm vụ, vẫn còn có những chông chéo ở một số lĩnh vực do phân cấp quy định từ ngành dọc nên đã ảnh hưởng đến thời gian giải quyết công việc.

- Về góc độ chủ quan, trong quá trình thực hiện cải cách THHC vẫn còn một bộ phận CB,CC chưa toàn tâm, toàn ý thực sự vì công việc, còn biểu hiện thiếu trách nhiệm, tiêu cực, sách nhiễu dân hoặc do còn hạn chế năng lực chuyên môn dẫn đến làm mất lòng tin của tổ chức, công dân, ảnh hưởng đến kết quả thực hiện.

2. Triển khai thực hiện cơ chế “Một cửa”.

Để tiếp tục thực hiện cải cách TTHC thực sự có hiệu quả trên địa bàn, thành phố cần phải tập trung khắc phục giải quyết triệt để những thiếu sót tồn tại nổi lên trong quá trình thực hiện cải cách TTHC trong những năm qua như đã nêu trên. Đồng thời, UBND thành phố đã xác định nhiệm vụ trọng tâm trước mắt là triển khai thực hiện Quyết định số 181/2003/QĐ-TTg ngày 04-9-2003 của Thủ tướng Chính phủ về việc ban hành Quy chế thực hiện cơ chế “Một cửa” tại cơ quan hành chính ở địa phương và Quyết định số 4135/2003/QĐ-CT ngày 09-12-2003 của Chủ tịch UBND tỉnh Phú Thọ về việc áp dụng cơ chế “Một cửa” trong giải quyết công việc của tổ chức, công dân tại UBND các huyện, thành phố, thị xã.

Việc triển khai thực hiện cơ chế “Một cửa” ở Việt Trì đã được chú trọng ở các nội dung sau:

a. Ban hành các văn bản QPPL.

Để đảm bảo cho công tác triển khai

thực hiện cơ chế “Một cửa”, UBND thành phố Việt Trì đã ban hành các văn bản: Quyết định số 463/QĐ-UB ngày 08-01-2004 của Chủ tịch UBND thành phố về thành lập bộ phận tiếp nhận và trả kết quả hồ sơ theo cơ chế “Một cửa” thuộc Văn phòng UBND thành phố, Quyết định số 464/QĐ-UB ngày 08-01-2004 của Chủ tịch UBND thành phố về việc ban hành quy chế tạm thời tổ chức và hoạt động của bộ phận tiếp nhận và trả kết quả hồ sơ thuộc Văn phòng UBND thành phố, Quyết định số 490/QĐ-UB ngày 09-01-2004 của Chủ tịch UBND thành phố về việc điều động cán bộ, công chức (CB,CC) từ các phòng, ban đến làm việc tại bộ phận tiếp nhận và trả kết quả hồ sơ thuộc Văn phòng UBND thành phố.

b. Bố trí nhân sự, cơ sở vật chất, trang thiết bị.

UBND thành phố đã lựa chọn và quyết định điều động 5 CB,CC thuộc các phòng: Tài chính-Kế hoạch-Thương mại, Giao thông - Xây dựng - Địa chính, Tư pháp, Tổ chức - Lao động xã hội về làm việc tại bộ phận tiếp nhận và trả kết quả hồ sơ (dưới đây gọi là Bộ phận “Một cửa”) thuộc Văn phòng UBND quản lý. Các CB,CC được lựa chọn đều có trình độ đại học, nắm vững nghiệp vụ chuyên môn, có tinh thần trách nhiệm và phẩm chất đạo đức tốt. Ngoài ra, còn tổ chức cho các phòng, ban chuyên môn đi học tập kinh nghiệm mô hình “Một cửa” của một số đơn vị bạn đã thực hiện từ đó rút ra được cách làm, bước đi phù hợp với thực tế của thành phố.

Về cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ cho Bộ phận “Một cửa” cũng đã được quan tâm. Thường trực Thành uỷ, UBND thành phố chỉ đạo sắp xếp lại nơi làm việc của một số phòng, ban chuyên môn, ưu tiên dành 5 gian nhà rộng, có vị trí hợp lý cho Bộ phận “Một cửa”.

KINH NGHIỆM THỰC TIỄN

c. Chuẩn hoá các loại biểu mẫu, hồ sơ.

Căn cứ vào Quyết định số 4454/2003/QĐ-CT ngày 26-12-2003 của Chủ tịch UBND tỉnh về việc ban hành bản danh mục quy định về hồ sơ, thời hạn, phí, lệ phí để áp dụng cơ chế “Một cửa” trong việc giải quyết công việc của tổ chức, công dân tại UBND các huyện, thành phố, thị xã, UBND thành phố đã niêm yết công khai toàn bộ các quy định về hồ sơ, thời hạn trả kết quả, phí, lệ phí cho các công việc để các tổ chức, công dân biết và thực hiện, đồng thời cũng để CB,CC thực hiện đúng quy định. UBND thành phố đã in ấn đầy đủ các loại biểu mẫu, sổ sách theo quy định như Phiếu nhận hồ sơ (nhận hồ sơ và hẹn trả kết quả), phiếu giao nhận hồ sơ (giữa Bộ phận “Một cửa” và các phòng, ban chuyên môn), sổ theo dõi giải quyết hồ sơ của tổ chức, công dân tại Bộ phận “Một cửa”. Ngoài ra, các biểu mẫu, giấy tờ, hồ sơ cho từng loại công việc cũng được niêm yết để tổ chức, công dân thực hiện đầy đủ các thủ tục, không phải làm đi làm lại nhiều lần.

d. Ban hành quy trình thực hiện và những đầu công việc được giải quyết theo cơ chế “Một cửa”.

Khi tổ chức và công dân đã nộp đủ hồ sơ, cán bộ tiếp nhận viết đầy đủ vào Phiếu tiếp nhận và hẹn ngày trả kết quả theo đúng quy định, vào sổ theo dõi hàng ngày của ngày bàn giao hồ sơ cho các phòng chuyên môn (có phiếu giao nhận) có thời hạn trả, vào sổ trả kết quả để tổ chức, công dân ký nhận.

Sau khi xem xét tình hình thực tế của thành phố, UBND thành phố triển khai thực hiện những đầu việc giải quyết theo cơ chế “Một cửa” như cấp giấy chứng nhận đăng kí kinh doanh (ĐKKD) cho hộ gia đình, cá nhân; thay đổi nội dung ĐKKD; đổi giấy chứng nhận ĐKKD; giấy

chứng nhận ĐKKD cho HTX mới thành lập... thẩm định văn bản pháp quy; cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất (QSDĐ).

Về thời hạn giải quyết những đầu công việc nêu trên đều yêu cầu đúng theo quy định về thời hạn giải quyết công việc trong quy định của Quyết định số 4454/2003/QĐ-CT của Chủ tịch UBND tỉnh Phú Thọ. Riêng danh mục về chuyển QSDĐ, cấp phép xây dựng, quy định của tỉnh về thời hạn 5 ngày đối với cấp giấy chứng nhận QSDĐ và 3 ngày đối với cấp phép xây dựng là quá ngắn trong điều kiện thực tế của địa phương, phòng chuyên môn không đủ thời gian để kiểm tra, thẩm định nên khi nhận hồ sơ về đầu việc này, hai bên thoả thuận hạn giải quyết là 7 ngày.

3. Một số kết quả bước đầu.

Được sự quan tâm chỉ đạo thường xuyên sâu sát và cụ thể của UBND tỉnh, tổ công tác của tỉnh, sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo trực tiếp của Thường trực Thành uỷ với chủ trương, cơ chế và tạo điều kiện về kinh phí, địa điểm, nhân sự, UBND thành phố đã triển khai thực hiện đồng bộ các bước theo quy trình giải quyết công việc. Do đó, bước đầu thực hiện cơ chế “Một cửa” đã đi vào hoạt động có hiệu quả: các quy trình thủ tục cấp giấy phép xây dựng, cấp giấy ĐKKD, chuyển QSDĐ... được thực hiện nhanh gọn. Tất cả các biểu mẫu, hồ sơ, mức phí, lệ phí, quy trình xử lý các loại hồ sơ, thời gian giải quyết đều được niêm yết công khai tại trụ sở làm việc tạo điều kiện để công dân, tổ chức kiểm tra việc thực hiện của CB,CC, hạn chế được hành vi tiêu cực.

Tính đến 31-3-2004, tổng số việc đã tiếp nhận là 2.544; trả lại tổ chức, công dân 10 hồ sơ xin chuyển nhượng QSDĐ (do phòng chuyên môn qua thẩm định đã xác định số hồ sơ này nằm trong khu vực đã được quy hoạch xây dựng các khu đô thị

mới, các công trình nhà nước); số việc đã giải quyết: 2.406, đạt 95%, tất cả các việc đã giải quyết đều trả đúng hẹn. Tổng số phí, lệ phí đã thu là 41.900.000 đồng và đảm bảo theo đúng quy định hiện hành.

Qua một thời gian triển khai thực hiện, đến nay các công việc được lựa chọn thực hiện, cách tiếp nhận và giải quyết đều phù hợp với yêu cầu cần thiết nhất của tổ chức, công dân. Đồng thời, các tổ chức, công dân đến làm việc đều phấn khởi, tin tưởng vào cách làm và hiệu quả công việc của Bộ phận “*Một cửa*”. Những hồ sơ chưa đảm bảo yêu cầu đều được CB,CC thuộc Bộ phận “*Một cửa*” giải thích, hướng dẫn đầy đủ để tổ chức, công dân thực hiện đúng quy định. Ở cấp thành phố, mỗi cơ quan, tổ chức, CB,CC đã thường xuyên chú ý nắm bắt những chủ trương, chính sách, quy định của pháp luật để vận dụng đúng, đồng thời gắn bó với cơ sở nắm chắc thực tế, khẳng định tính đúng đắn của các chủ trương, chính sách mới, tính hợp lý của những quy định, những văn bản hướng dẫn của cấp trên trong quá trình tổ chức thực hiện, kịp thời phản ánh, đề xuất biện pháp để cấp trên điều chỉnh, giải quyết hiệu quả nhất.

Công tác CB,CC được củng cố bằng việc tăng cường đào tạo, bồi dưỡng, nâng cao năng lực chuyên môn, lễ lối làm việc được chấn chỉnh, bổ sung thêm quy chế làm việc và quy trình giải quyết công việc, xử lý những trường hợp không thực hiện đúng các quy định và có biểu hiện tiêu cực, sách nhiễu dân. Coi việc thực hiện Nghị quyết số 38/CP; Quyết định số 181/QĐ-TTg và Quyết định số 4135/2003/QĐ-CT là một tiêu chuẩn cơ bản để đánh giá kết quả công tác của cơ quan đơn vị và các cá nhân; định kỳ sơ kết, tổng kết để xác định hiệu quả đạt được.

Thực hiện cơ chế “*Một cửa*” là việc làm mới, việc quyết định triển khai và yêu cầu

thực hiện trong một thời gian ngắn nên công tác chuẩn bị về cơ sở vật chất, trang thiết bị, điều kiện hoạt động còn gặp khó khăn. Vì vậy, việc triển khai đưa Bộ phận “*Một cửa*” vào hoạt động còn chậm. Chưa ứng dụng được công nghệ thông tin trong hoạt động của Bộ phận “*Một cửa*”. Việc thực hiện quy chế làm việc, quy trình tiếp nhận hồ sơ, giải quyết, trả kết quả chưa theo kịp với quy định của UBND thành phố đã ban hành. Bộ phận “*Một cửa*” chưa phối hợp chặt chẽ với các phòng, ban chuyên môn trong giải quyết công việc đảm bảo đúng thời gian quy định. Giờ giấc, tác phong, lễ lối làm việc, thái độ làm việc của cán bộ trong Bộ phận “*Một cửa*” đối với tổ chức, công dân nhiều khi còn hạn chế, dẫn đến tình trạng gây phiền hà, sách nhiễu.

Bên cạnh những hạn chế nội tại của thành phố trong công tác triển khai chỉ đạo và hạn chế của CB,CC trong Bộ phận “*Một cửa*”, còn những vướng mắc đòi hỏi các cơ quan cấp trên cần tháo gỡ.

Quyết định của UBND tỉnh quy định về thời hạn trả hồ sơ của một số công việc, lĩnh vực quá ngắn, chưa phù hợp nên khó khăn cho việc giải quyết của cơ quan chuyên môn. Vì vậy, UBND tỉnh cần sớm nghiên cứu, điều chỉnh cho phù hợp thực tế. Đồng thời, tỉnh cũng cần sớm ban hành quy chế phối hợp giữa Bộ phận “*Một cửa*” với các phòng, ban chuyên môn trong giải quyết công việc. Ngoài ra, cần mở lớp tập huấn hướng dẫn nghiệp vụ, kỹ năng hành chính và trình độ chuyên môn về một số lĩnh vực như đất đai, xây dựng, đầu tư kinh doanh... cho CB,CC làm việc ở Bộ phận “*Một cửa*” trong toàn tỉnh □

Bài viết sử dụng số liệu từ Báo cáo sơ kết tình hình triển khai thực hiện cơ chế “*Một cửa*”, quý I năm 2004 của UBND thành phố Việt Trì.